

1953

Tapahtumia

1.1. "Perheemme väkiluku tulee kasvamaan tämän vuoden aikana ainakin yhdellä."

6.1. "Kulunut tasan 5 vuotta siitä kun tapasimme Ellenin kanssa toisemme ensi kerran."

8.1. "Jälleen Peltolan metsässä..."

iltap. kävin automiesten mukana

[Arrajoen kartanon](#) metsästä
junttauspaaluja hakemassa."

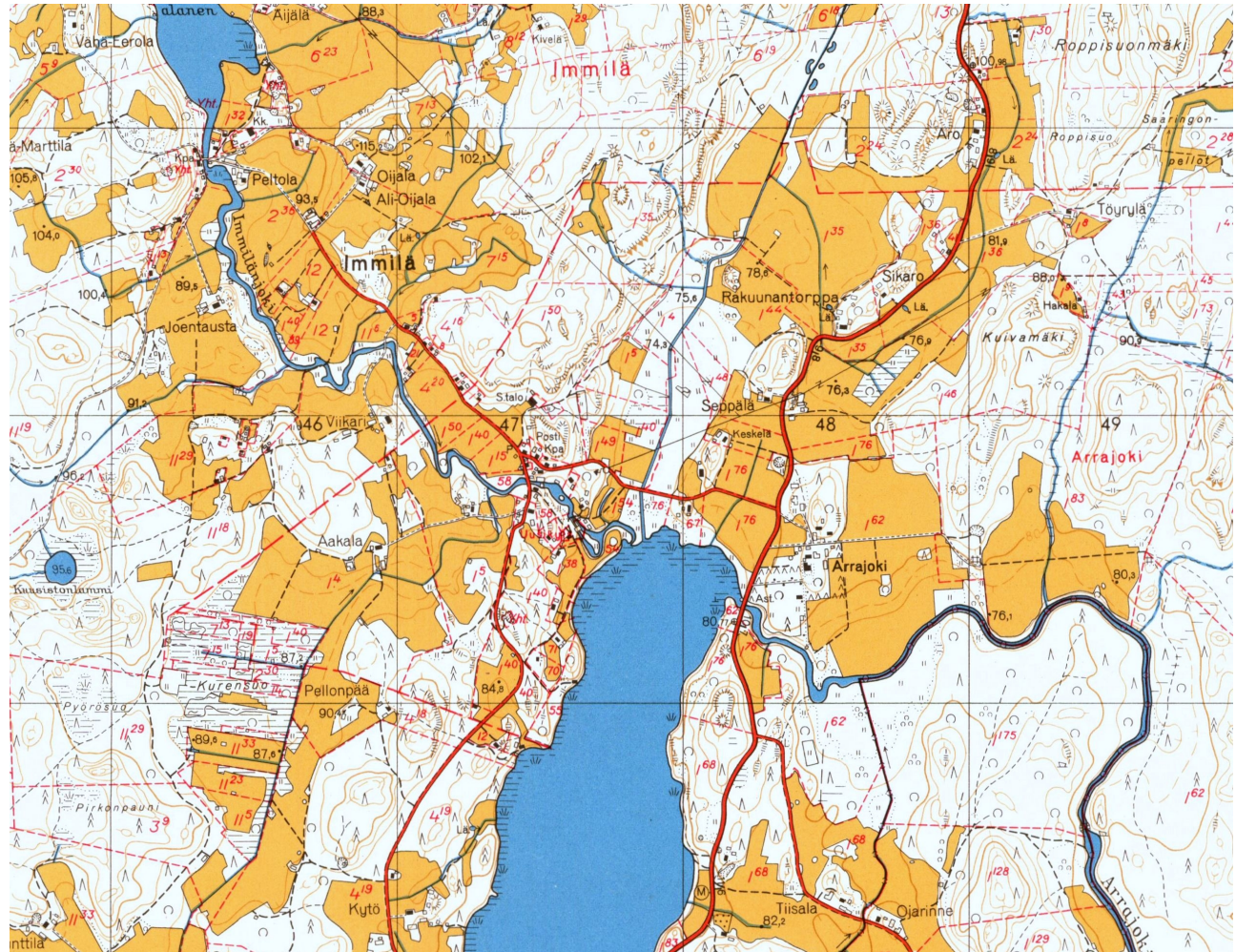
17.1. "Kyttäsin rahaa, sillä tilejä on
maksamatta n. 175.000:- (5535 €
v. 2018) edestä, mutta en kuiten-
kaan saanut kuin 4000:- (vaikka
olisi miten rikas talo – mutta kun ei
ole rahaa niin ei ole)."

19.1. "Iltap... paperip. luovutus
[Myllykosken paperitehtaalle](#)...
täällä Nast. Pysäkillä."

27.1. "Aamulla... kirjallisia töitani ja
hiihtelin sitten kirkolla asioillani...
Sain samalla reisulla hyvänpuolei-
sen 'keikan' suksilla kaatuessani...

illalla joht. Laineen nimipäiväkutsuilla...

Aika kuluikin siellä hupaisasti... Laine toi autollaan meidät ja Pakariset yöllä klo 24.00 kotiin."

Kartta perustuu v. 1959 ilmakehuvaan. [Arrajoki](#)

Kuukausi vaihtui Porkalla Merrasjärvellä. [Elävä muisti Tähti-olut](#)

19.2. "Lunta pyrytti 'pirusti' koko päivän... onkin maassa jo... n. 70 sm. Joten kyllä sitä kirottua sotkua tulee tänä talvena riittämään. [Elävä muisti Pekka Puupää \(traileri\)](#)

28.2. "Mommilaan... Keijo liittyi matkaamme. Keijo muuten lopetti työt Nast. sahalla eilen, joten pääsimme nyt yhdestä 'alivuokralaisesta'...Teuvo on nyt sotaväessä Hennalassa (ollut n. 3 viikk.). Äidin terveys on nyt hiukan parempi." [Elävä arkisto Amerikkalainen jazz](#)

1.3. "Paluumatka epäonnistui... myöhästyimme junasta (onneksi nähtiin) ... Riihimäelle menevässä motissa Riihimäelle ja tulimme sitten sieltä pikajunalla Lahteen, josta... esikaup. autolla Nastolaan. Tietysti sapetti. Menomatka kesti n. 2 t. ja maksoi 280:- kun tulomatka kesti yli 5 t. Ja maksoi 700:-(22 € v. 2018). Olipa se kyllä hyvä opetus seuraavaksi kerraksi." [Elävä muisti Kevätmessut](#)

Edellisvuosien tapaan Salpausselän kisoja seurattiin paikan päällä.

8.3. "Tuloksia: 50 km 1) V. Hakulinen 3.14.18 t..."

[Elävä arkisto Salpausselän kisatytöt](#)

14.3. "Illalla käytiin koko perhe Ojalassa (josta saamme maidommekin) pikku visiitillä." [Elävä arkisto Matkailijan keitaita](#)

[Elävä arkisto Suomalaiset muistelevat Stalinia](#) [J. V. Stalin](#)

22.3. "Savutien Hellin kävi Helsingissä Jokelan Liisan ja Saulin poikaa katsomassa, joka äskettäin syntyi [Matti 6.3.1953]." Anoppi muori oli siellä myös... tänään Hellin kanssa tänne illalla."

25.3. "Vieraita kovasti... Saloset Lahdesta... lapsineen (4½) sekä A. Kolehmainen Kari-pojan kanssa Lappeenrannasta (Frans Kolehmainen kuoli äskettäin sydänhalvaukseen). Törrösen Tuulikki pistäytyi vielä."

Vanhaemäntä Helena Alhanen 90-vuotias

90 vuotta täyttää tänään vanhaemäntä Helena Alhanen Hollolan Parinpellossa.

Hän on syntyisin Kivennavalta, missä hän on maatalon emäntänä ja perheenäitinä tehnyt pitkän ja raskaan päivätyön. Monet kerrat hän on kulkenut Pietariin myymään maataloustuotteita. Sodan kovissa koettelemuksissa hän on kahdesti saanut jättää kotinsa ja vanhoilla päivillään lähteä raskaalle evakkotaipaleelle. Hyvin hän on kuitenkin näissäkin koettelemuksissa kestänyt luottaen rakastavan Jumalan johdatukseen. Hän onkin todella elävä kristitty, jolle Jumalan sanan antamat armon muruset ovat jokapäiväistä ravintoa. Hänessä on jotain vanhan Simeonin kaltaista odottaessaan sitä päivää, jolloin Herra laskee väsyneen palvelijansa rauhaan menemään sanansa lupauksen mukaan. Korkeasta iästään huolimatta emäntä Alhanen on vielä hyvisä ruumiin- ja sielunvoimissa.

Töissä jatkuivat kiireet. [Elävä arkisto Harrastenäyttelyn satoa](#)

12.4. "Tänään täytti mummomme, Helena Alhanen Hollolan Parin-
pellossa kokonaista 90 vuotta... Mekin lähdimme... vieraita runsaasti...

Ellen kutoi lahjaksi kauniin hartiahuivin. Rovasti [Rafael Saartio](#) piti puheen... Aurere estynyt".

13.4. "Hammaslääkəriin, josta näyttää olevan apua (Lääkäri, E. Haimelin)."

19.4. "Illalla Lehtiset kävivät meillä 'jäähyväiskahvilla' (ottivat lopputilin sahalta ja lähtevät [Otanmäen kaivokselle](#) töihin ensi keskiviikkona)."

26.4. "Joukolla [Nastolan kirkossa](#) (Savutiet ja me) ja iltap. käytiin Lahdessa kaupunginteatterissa 'Niskavuoren Hetaa' katsomassa."

1.5. "Lahteen, josta jatkoimme matkaa Merrasjärvelle Porkkain luo vatsoja vertailemaan... eukot pulskistuu."

10.5. "Äitienpäivä... Käytiin tontin paikkaa katsomassa tässä lähellä. Marjatta Kauppi tule meille kyläilemään."

12.5. "Illalla kävi paroni G. Wrede hakemassa minut tukkileimikkooan katsomaan Arrajoella. Toi sitten autollaan takaisin."

16.5. "Illalla laitettiin äidin kanssa kasvimaa kuntoon ja kylvettiin siemenetkin saman tien."

[Elävä arkisto Kyllikki Saaren murha](#)

31.5. "Kerinkalliolle Salmelaan, jonne tuli sitten muitakin vieraita... Eero... H. Veijalainen... ja Eino Savutiekin... Tuure ja Seija...Seija pääsi nyt sitten seitsemännelle luokalle ([Kannaksen yhteiskoulu](#)).

Tyttö pärjää edelleen erittäin hyvin, nytkin oli

Ruskeat tytöt.

Ruotsissa, Seija vasemmalla (lähti 12.6.)

luokkansa paras (keskiarvo 8,67)."

13.6. "Mommilaan... kylvettiin ja tarinoitiin myöhäiseen iltaan. Salmelan väet olivat myös käymässä 'Vikilässä'. Olavi... Helsingissä töissä ja pitää kortteeria Penan luona Degerössä... Seija lähti t.k. 12. p. Ruotsiin 2 kuuk. Ajaksi, entiseen paikkaan, jossa oli sodan jälkeen."

14.6. "Melko lupaavaa sateiden ansiosta. Sokerijuurikasta m.m. 80 aaria. Teuvo... lomalle... Hämenlinnasta, jossa hän on aliupseerikoulussa"

23.6. "Koko perhe reisuun postijunalla. Menimme Helsinkiin Jokelain luo juhannukseksi."

24.6. "Avioliittomme neljäs vuosipäivä. Einolla ja Hellillä se olikin jo kymmenes... Pekan kanssa... nousimme klo 17.10. Ellen jäi Helsinkiin varttumaan nuorimpaamme... Pekka... jäi yöksi Savutielle, Nikkarink. 61:n." Pekka viikonlopuksi kotiin, mutta tuli kuumetta "eikä ruoka pysynyt vatsassa millään." Pekka taas Savutielle 28.6. "Aikani kuluksi elokuvissakin, '[Rovaniemen markkinoilla](#)'."

29.6. "Nastolassa sain yllättäen sitten tiedon Helsingistä, että meille oli eilen klo 14.10 syntynyt poika... painoa 3200 g... lapsemme syntyi noin kolme viikkoa aikaisemmin kuin oli 'lupa'. Soitin heli Hellille sekä Porkan Pentille, joka ylpeili sillä, että heille oli 9 päiv. aikaisemmin tullut tyttö [Heidi Maarit 20.6]."

1.7. "Postijunalla (klo 14.20) pääkaupunkiin."

2.7. "Klo 19.00 [Naistenklikalle](#) Elleniä tervehtimään sekä nuorimpaa poikaani katsomaan... Ehkä meillä vielä on tyttöjäkin... [Anne Marie Helena syntyi 9.3.1959 samaan

*Haartmaninkatu 2, 1. - Topeliuksenkatu 30. Vas. Naisten-
klinikka, oik. Työterveyslaitoksen talo. Helsingin kaupungin-
museum. Kuva: Eino Heinonen*

aikaan [Barbie-nuken](#) kanssa]... illalla myöhään Saulin kanssa polkupyörällä Helsinkiä katsomassa...

[O. Rinteenpää](#) juoksi stadionilla tänään uuden M.E. 3000 m. estejuoks. 8.44,4 min."

3.7. "Myös tänään Helsinkiä katsellen [lomapäiviä]...

[Kansallismuseossa](#)... [stadionin](#) tornissa...

uimastadionilla uimassa 2 tuntia (loistopaikka)...

Naistenklinikalle Elleniä tervehtimään."

[Elävä muisti Rantalinna keidas Saimaan rannalla](#)

4.7. Töiden jälkeen isä Lahteen ja Pekan kanssa

"äitiä ja pikkuveikkaa vastaan Lahden asemalle, jonne he ssapuivat klo 19.50".

12.7. Liisa ja Helena Jokela tulivat noin viikoksi.

"Myös Ida-täti ja Marja-Leena kävivät meillä 'rotinoilla' päivän aikana." Muitakin myöhemmin.

Työt ennallaan, vaikka johtaja välillä 'metelöikin'."

26.7. "Joht. M. Heinosen mukana liikkeen asioille aina *Serkukset Kari ja Pekka. Lahdessa(?)*

[Kannukseen](#) saakka (Kokkolan lähellä). Siellä on suuri konkurssihuutokauppa... minun asiani siellä on tarkastaa metsät, ennenkaikkea puuvarasto... pikku-autolla mukanamme... Kauppi ja Kähäri... Majoituimme Kannuksen Matkustajakoti Pirttiin." Metsä osoittautui seuraavana päivänä heikoksi. Sahastakin annettiin tarjous. Kauppoja ei tullut.

1.8. "Keijo serkku Parinpellosta ja Siitosen Matti tulivat moottoripyörällä meille käymään.... Hauska tarinoida. Pelattiin korttia pitkälle yöhön. Myös Aili [Keijon tuleva puoliso] tuli meille iltap."

9.8. "Historiallinen päivä... Toinen poikamme katsettiin... Kastamisen suoritti Pekan kummi, [Ensio](#)

[Partanen](#) Lahdesta kello 19.00 ja kummeina olivat Kaija ja Pentti Porkka... (eivät päässeet...).

Sylikummina Elvi Vidgren Lahdesta... nimeksi tuli Matti Olavi."

16.8. "Lehtiset... palasivat Otanmäestä (Laineen siipien suojaan)."

17.8. "Automiesten mukana jo klo 3.30 Kotkaan s/s Annamolle (?) lautoja ja lankkuja viemään... ensi kerta kun tulin näkemään [Kotkan](#) kaupungin... tekee hyvin miellyttävän vaikutuksen. Laivoja satamassa aika tavalla."

18.8. "Erämeri... lomalle, joten minusta taisi nyt tulla v.t. 'sahanhoitaja'. Onneksi täällä on Ruohomäki apunani."

31.8. "Lomani alkaa huomenna... joht. Laine antoi ymmärtää, että mahdollisesti kuukauden kuluttua työsuhde saattaa loppua sahan sulkemisen tai myymisen johdosta.... Keljua."

4.9. Padasjoelle mennessä heidän linja-autonsa kolaroi Kauppakadun ja Mannermaankadun kulmassa pakettiauton kanssa... kaksi miestä tajuttomana sairaalaan. "Knuutisilla kaikki kolme jaksavat hyvin." Maatilan töitä ja marjastusta. [Elävä arkisto Maaottelu Suomi-Ranska 5.-6.9.](#)

8.9. "Mommilaan... n. Klo 16.00."

12.9. "Jälleen puintipäivä." Uudella, ostetulla puimakoneella. Kotiin seuraavana päivänä. Työt alkoivat 15.9.

1.10. "Työasioissani... muutos... niin joutui Pakari lähtemään... minä... hänen tilalleen "peräänkatsojaksi"."

3.10. "Ellenin kanssa Lahden teatteriin ([Seitsemän veljestä](#)). Teuvo oli meidän kanssamme... Poika on... saanut pari natsaa."

16.10. "Käytiin tämän sahan uuden osakkaan M[atti] Pauluksen kanssa vielä tekemässä metsäkaupat... (M. Paulus osti puolet tästä sahasta P. Laineelta n. 2 milj. (63.250 € v. 2018) Hän tulee tänne asumaan ja on meillä ruokamiehenä, poikamies)."

25.10. "Uudessakylässä... koko sakilla vastavierailulla Raulahden talossa... Illalla Rämöt... meillä."

31.10. "Vähensin miehiä sahalta 5 kpl kun työt kävivät vähiin, radatkin tulivat kuntoon."

Muistan nuo lautatarhan radat, joskus luvattomasti laskimme niillä mäkeä.

1.11. "Meidät oli kutsuttu tänään häihin tähän naapuriin (Kaukolle), jossa olivat... Laura Rikkosen ja Olli Niemisen häät. Ensin käytiin kirkossa... samalla... hetken seuraamassa myös [Karjalaan jääneiden vainajien muistokiven](#) paljastustilaisuutta.

3.11. "Kaikki miehet saivat lopputilin Sippolan Metsä Oy:stä ja kuuluvat siis nyt Nastolan Sahan henkilökuntaan, niin kävi siis minullekin."

9.11. "Tapasin muuten linja-autossa erään sotakaverin, kapteeni Vartiaisen (silloin vänr.), jonka lähettinä olin Segesan lohkolla."

28.11. "Kuopuksemme tuli tänään 5 kk vanhaksi... on kovasti kiltti poika."

14.12. "...taas yksi vuosi lisää... Huokaus meinaa tulla väkisin, kun ajattelee, että nuoruus jättää väkisin... hm."

15.12. "Taisi olla Pauluksen syntymäpäivä. Kelit hyvät."

Isä tekee puukauppoja, sahalla tietysti myös usein.

19.12. "Nast. seurak. metsää tuli ostettua... Havupuu 114:- j3 (3,61 €/kuutiojalka v. 2018) ja koivut 66:- j3 pystyyn. Kovat hinnat... Salmelan väet tulivat illalla meille... jäivät yöksi. Pelattiin korttia kello 1.00 asti yöllä. Salmelan väet aikovat lähipäivinä muuttaa Lahdesta lähelle Helsinkiä Espoon kuntaan, jonne he aikovat ensi kesänä ruveta rakentamaan omakotitaloa. Pena tulee mukaan porukkaan – rakentamaan toista päätä. Tontti ([Kypäräkuja 10](#)) on jo ostettunakin."

22.12. "Vieraita Rautalammelta kun Röntyset tulivat etelään."

24.12. "Lahdessa pikku ostoksia pukin konttia varten... saunan lämmitys... porukalla Rämön Mikon kanssa [Rämöt asuivat toisessa talossa meiltä kohti kirkonkylää]... Joulusaunan jälkeen... pukkia varttumaan, joka ei kuitenkaan tullut, ennenkuin itse siksi rupesin. Tavarointa oli kosolti, ettei pukki tahtonut kantaa jaksaa."

- 26.12.** "Teuvo veikka tuli [Hennalasta](#)... käymään... pääsee... ensi viikolla siviiliin." Rämöt ja Porkat myös vierailulla.
- 27.12.** Lahteen Savuteille... aika siellä kului mukavasti... tuli otettua hiukan vauhtia... Einon ja 'Petin' [Albert Röntynen] kanssa... Ellen aj Aili kävivät '[Hilja maitotyttöä](#)' katsomassa."
- 30.12.** "Tänään Hyppyrän metsässä puita mittaamassa." Hyppyrää kohtasi suuri murhe lauantaina 5.9.1964. " Emäntä [Sinikka] Hyppyrä ja kaksi hänen pientä tytärtään menettivät henkensä. Auto raahaatui pikajunan edessä lähes kilometrin..." (HS 6.5.1964). Ylikäytävä oli Nastolan pysäkin lähellä. Kävimme illalla katsomassa Simcaa, joka oli vielä radan vieressä.
- 31.12.** "Aili, joka tuli jo viime tiistaina meille, oli kanssamme tinaa valamassa ja korttia pelaamassa... Onnea uudelle vuodelle!"

1954

Tapahtumia

- 1.1.** "...toivoa sopii, että siitä tulisi onnellinen ja, että koko maailman kansat eläisivät sovinnossa keskenään."
- 16.1.** "Meillä oli S. Hildénin kanssa kova urakka, kun käytiin Raulahden puita mittaamassa [Toivonojan kartanon](#) maalla Uudessakylässä."
- 1.2.** "Jouduin todistajaksi erääseen puukauppajuttuun... Mikkelin käräjille [päätos 1.3.]... tuomari [Kurki-Suonion](#) autolla."
- 14.2.** "Ruotsin [Falunissa alkoivat M.M. hiihdot](#)."
- 17.2.** "M.M. kisoista kuuluu pelkkää hyvää, 18 km kolmoisvoitto... Hakulinen, Viitanen, Kiuru..."
- 21.2.** "Ellen lähti... Koskusille Savutien mummon hautajaisiin... kuoli hiljattain syöpään."

- 24.2.** "Pidettiin illalla hiukan Matinpäiviä... vieraitakin... E. Vidgren ja Savutien sakki, jotka muuten nyt asuvat Launeella [Patomäentien](#) varrella.
- 26.2.** "Salmelan väet [Kilosta](#) tulivat Salpausselän kisoja katsomaan."
[Elävä arkisto Hakulinen ja Viitanen Salpausselän valtiaina](#)
- 7.3.** "...eduskuntavaalit... äänestämässä... kansakoululla."
- 11.3.** Lahdessa teatterissa. "Lapsenpiikana meillä oli Rämön Esteri."
- 17.3.** "Ellen ollut Humpulan seimessä töissä (lomittajana) [15.3. alkaen, 24.3. asti]. Pekka... mukana... Matti... hoidettavana Rämöllä. [Elävä arkisto Helene Schjerfbeck](#)
- 20.3.** "M. Paulukselta katsesi vasemman käden etusormi tänään sirkkelissä."
- 4.4.** "Vieraita... Savutien väki... Jäntin Hulda [os. Väänänen, s. 1920] kahden tyttärensä [Pirjo-Liisa, s. 1948 ja Maija-Leena, s. 1949] kanssa."
- 5.4.** "Iltavuoro päättyi klo 24.00. Sahasimme [Salpausselän Huonekalutehdas Oy](#) [konkurssiin v. 1958] puita (koiv.)." [Elävä arkisto Ulkomaalaisjuhlaa Eltsussa 1954 \(9.5.1954\)](#)
- 15.4.** Kiloon, Salmeloille. Suraavana päivänä tonttiin tutustumassa.
- 18.4.** "Pääsiäinen... Olavi oppaanamme Helsinkiä katsomaan sekä samalla sedälleni Viljam Termoselle [Hernesaarenk. 17.](#)" Kotiin 20.4.
- 1.5.** "Äitini syntymäpäivä, hän täytti 58 vuotta... Serkkupojat Keijo sekä Jaakko [Alhanen] tulivat tänne... Elvi... myös tänään ja koko porukka jäi yöksi.
- 8.5.** "Laineen mukana Koskella HL... Laineen vanhoja sotkuja selvittämässä."
- 26.5.** "Hollolan Parinpeltoon enolle, sillä Jaakko pääsee huomenna ripille."
- 27.5.** "Helatorstai... Naiset ja serkkupojat kävivät [kirkossa](#) minun ollessa lasten kanssa 'kotosalla'." [Elävä muisti Viitasaari Keski-Suomen helmi](#)
- 28.5.** "Työtouhut alkoivat... toisten mukana kuin 'Matti kirkossa' tässä sahalla (tarhassa)."
- 3.6.** Ellen töihin lastenseimeen...

"alunperin t.k. 16 p. Tämä johtui siitä, että johtajatar (Kaisa Salminen) sairastui." Lapset Ukkosen tytön hoivissa. [Elävä muisti Hamina 300 vuotta](#)

5.6. "Rautalammelle ja
[klo 20.00 junalla matka sitten alkoi.](#)

Kouvolassa vaihdettiin pikajunaan
klo 0.40. Emme mahtuneet
III luokan vaunuihin, joten menim-
me II luokkaan ja ajettiin herroiksi."
Sillankorvassa klo 6.00 aamulla.

Oik. kuvassa [Sillankorva](#)

*20.8.2013. Toisessa kuvassa äidinäiti
'mamma' Elina Röntynen.*

6.6. "Sää muuttui tavattoman kylmäksi...
päivällä tuli lunta moneen kertaan."

7.6. "Jätimme lapset... mummon ja Aili-tädin
hoiviin... kotona klo 21.10. Tuntuu kovin
kolkolta ja hijaiselta kun lapset
ovat poissa.

19.6. "Savutiet... taas... Nikkarink. 47:ssä
(Suokkaan yläkerrassa)."

20.6. "Tänään menimme viettämään
lepopäivää saarellemme Kukkasen rantaan...
Illalla Lahdessa..."

Oik. mummola Korholan rannasta katsottuna

ensin Vidgrenin Elviä hakemaan Matille 'munalootaksi'...

Päätimme mennä *Jukolaan* hiukan 'kolpa-koille'."

23.6. Yöksi Kukkasen saarelle, Matti Paulus ja Elvi Vidgren myös, mutta "karkasivat omille teilleen veneellä."

Elävä muisti Kiitäen kiskoja pitkin

Elävä arkisto Laivamatkailua Saimaalla

24.6. Aamulla "jonkin ajan kuluttua tulivat karkulaisetkin sitten muina miehinä saarelle kalan paistoon." Launtaina 26.6. Lahteen Elvin luokse.

27.6. "...*Onnelantie 23* (piharak.) lida-tätiä ja Marja-Leenaa katsomaan."

1.7. "Norjaan menevä keppitilaus tuli tänään täyteen."

3.7. "Äidin kanssa taas tänään reisuun, ensin junalla Lahteen, ja sieltä linja-autolla... Heinolaan – Hartolaan ja Joutsaan, joka olikin päätepiste. Lähdimme nimittäin Kerinkallion 'Marttojen' mukana huviajelulle... majoituimme... matkustajakotiin."

4.7. "*Joutsan kirkossa*... paluumatkalle... *Pulkkilanharjun* kautta... *Lehtimäen* autolla... kotiin huilaamaan."

Työt jatkuvat, aika usein saarella kesästä nauttimassa.

31.7. "Tänään tulivat poikammekin vihdoinkin kotiin Savosta Ailin mukana. Aili jää nyt meille kuukaudeksi hoitamaan lapsia."

Rautatienkatu. Lahti. Hotelli/ravintola Jukola alhaalla Aleksanterinkadun kulmassa. n. v. 1970.

Museovirasto. Kuva. C. G. Roos

7.8. "Lähdimme äidin kanssa Lahteen.. Kirsti Pennasen ja Martti Selosen häihin... Lahden kirkkoon...

[Mallasjuoman](#) Kerhohuoneelle, jossa varsinaiset pidot."

Häistä värikäs selostus. Välillä kävivät Lasipalatsissa. Yöksi Humpulan seimeen.

[Elävä muisti Olavi Virta: Mummon kaappikello](#)

14.8. Pitkästä aikaa Mommilaan. "Isä ei ollutkaan kotona... Helsinkiin hautajaisiin. Viljami setäni on nimittäin kuollut." Knuutiset myös Mommilassa. Juho oli ostanut auton, Popedan.

11.9. "Lapset jäivät Vidgrenin Elvin ja Pauluksen hoiviin. Me... lähdimme katsomaan Ruotsi-Suomi yleisurheilumaaottelua..." Ennen kilpailuja "käytiin Ellenin siskon kotona, jotka nyt asustavat [Mariank. 19:ssa.](#)" [Elävä muisti Työn ja tulevaisuuden Saarijärvi](#)

12.9. Toisena maaottelupäivänä he eivät päässeet katomoon. Mustan pörssin liput liian kalliita (2500:- 3000:-. 80-95 € v. 2018). He kuuntelivat ulkona. Ottelu ratkesi Suomen voitoksi vasta viestissä. "V. Hellsten oli se mies, jolle kansa hurrasi." [Elävä arkisto](#) [Mukana viesti, joka ratkaisi](#)

13.9. "Jälleen on aloitettava työt 'Risun ja Tikku Oy:llä'. Siis tehtiin keppejä."

19.9. Pauluksen läksiäiset. "Elvi V. oli meillä myös [tietysti]."

28.9. "Porukkani kanssa kesälomalle... Helsinkiin... Jokelain luokse." Seuraavana päivänä Kiloon. "Poikain talo on jo vesikatossa... isä-pappa... ollut auttamassa."

1.10. "Tänäänkin töissä rakennuksella oja kaivamassa ja lankkuja kantamassa. Illalla käytiin Ellenin kanssa... Messuhallissa, nyrkkeilykilpailuja katsomassa."

2.10. "Uudelleen Jokelain kiusaksi... illalla käytiin vielä elokuvissa ([Rapsodia](#))"

3.10. Taas elokuvissa ([Putkinotko](#)). "Jaa, olinhan minä päivälläkin elokuvissa lasten kanssa satufilmiä katsomassa (Pekka ja Helena)." Jälkimmäinen elokuva ilmeisesti [Peter Pan](#).

5.10. "Viimeinen lomapäiväni oli tänään, sillä... otin ylityöt rahana... Haeskelin samalla uusia työpaikkoja... tämä työmaa alkaa jo ruveta haisemaan."

Elävä arkisto Tampere 175 vuotta

9.10. "Paulus ollut nyt kolme päivää reisussa Keski-Suomessa sahoja katselemassa... [teatteriin](#) Ellenin kanssa Lahteen (Isän vanha ja uusi)." Näytelmä [Serpín](#) kirjoittama. Elokuva seuraavana vuonna.

HISTORIALLISTIA KUVIA LAHDESTA KUVIA LAHESTA VUOSIEN VARRELTA LAHTI

16.10. "Elvi tuli taas illalla saunaan sekä Matteja katsomaan, ne 'rakastavaiset' nääs – kyllä ei meidän aikanamme tuolla lailla."

20.10. "Paulus pääsi tänään sopimukseen... Laine lunasti sahan itselleen kokonaisuudessaan."

23.10. Mommilaan. "Saunottiin vielä vanhassa korsusaunassa, sillä uusi sauna ei ole vielä täysin valmis."

24.10. Matti Paulus muutti pois alakerrasta.

2.11. "Olimme iltaa istumassa... ensi kertaa Nurmella (P. Nurmi)." Kaija ja Paavo Nurmi, heille syntyivät Kaija, Tuija ja Tuure.

Kuvassa Helka ja Paavo Nurmi

Termosten kaupan rappusilla juhannuksena n. v. 1960. Kauppa rakennettiin heidän naapuriinsa.

5.11. "Kansakoululla oli tänään ilmainen ja pakollinen keuhkojen läpivalaisu.

14.11. "Tänään oli muuten 'isäin päivä' ja minuakin muistettiin kakuilla ja villasormikkeilla."

20.11. "Serkkupojat Keijo sekä Jaakko Parin-pellosta tulivat käymään Pekan syntymäpäiville, joka on huomenna... vielä Pauluksen Matti ja Vidgrenin Elvi."

21.11. "Lisää vieraita... lida-täti ja Marja-Leena..."

Savutien sakki kokonaisuudessaan, siis vaari myöskin." Sahalla keppien teko loppui, pitkästyttikin jo, alkoi lankkujen teko. [Tuntematon Sotilas ilmestyi 3.12.](#)

4.12. Korttia kun pelattiin, pelattiin kunnolla. Parinpellossa "noin 6 t. eli klo 3.40 asti."

6.12. "Itsenäisyyspäivä... saamme vielä olla vapaana, vaikka ilmassa tuntuukin jo lievä kaalin haju." Illalla kotiin.

15.12. "Teuvo-veikka kävi... tuomassa joulukinkun, joka oli meille luvassa Mommilasta."

17.12. "Jyväskylään asti, vastaanottamaan... koivulautaa Kilpikosken sahalta."

24.12. "Jatkoin jo eilen illalla aloittamaani 'kerjuumatkaa'. Keräsin postinkantaja Emmalle joulu-rahaa... sainkin yht. 4000:- (127 € v. 2018)... hain joulukuusen, naapurista Niemisen Olli lämmitti saunan puolestani." Isä oli joulupukkina Rämöllä ja Matti Rämö meillä.

31.12. "Ei tullut edes tinaa valettua... Hyvää Uutta Vuotta Kaikille!"

[Elävä arkisto Kauas jäi Karjala](#)

[Elävä arkisto Miten kuunnelma syntyi 1950-luvulla](#)

1955

Tapahtumia

YLE Vuosikatsaus

1.1. "Pelattiin ajan kuluksi korttia ja syötiin. Vieraitakin vartuimme... ei kuulunut."

2.1. "Lahteen Savutielle... saivat äskettäin uuden asunnonkin [Kauppakatu 25](#):stä... Samalla kyläreisulla... tervehtimässä... Elvi Vidgreniä ja Pauluksen Mattia Saimaankadulla."

11.1. "Isä Mommilassa täytti tänään 60 vuotta (Onnittelut)."

15.1. Mommilaan isälle merkkipäivälahjoja viemään... "Käytiin illalla uudessa saunassa."

20.1. "Illalla kävin H. Peltolassa kysymässä isännältä, että myisikö hän mahdollisest tonttimaata, jos niinkuin rupeaisi ensi kesänä rakentamaan omaa taloa."

23.1. Peltolan isäntä kävi näyttämässä tontin paikkaa. Hinta oli 80:- (2,62 € v. 2018) m² ja tontin suuruudeksi ajattelimme 1200 m² . Saisi nyt ensin edes ne 96.000:- (3143 €) Yrittää tässä jotain täytyy."

29.1. "Menin konttoriin ja tein tilityksiä, samalla kysäisin joht. Laineelta rahaa lainaksi 150.000:-, mutta en saanut... Me nimittäin aiotaan ostaa Peltolan Hemmiltä 2000 m² tontin, sillä sellaiselle tontille myönnetään paremmin asutuslainoja... En vaan tiedä mistä minä tuon rahamäärän saan (kun ei liikemiehetkän tunne niin suuria rahoja), täytyy kait tässä käydä Knuutisen Juhon kimppuun."

30.1. "Peltolaan ja sitten tulin isännän kanssa... ja mittasin sitten tätä isäinmaata sen 2000 m² . Hintaa sille... 160.000:- (5239 €), joka näin aukinaiselle on ylivoimainen summa. Ensi sunnuntaina olisi jo kauppa päätettävä."

4.2. Padasjoelle kerjuureissulle.

5.2. "Tänään alkoi juttu jo luistaa... hevosella kirkolle ja Osuuskassasta käytiin hakemassa Jussin tililtä 100.000:-... Maksan sitten kun jaksan (6 % korkoa vuodessa)." Paluu Nastolaan, sitä ennen Lahdessa. "Sain konttorista 80.000:-... velkaa alkaa karttua. Suunnittelemme kaupan laittamista sahan parakkiin ja 400.000:- (13.100 €) lainan ottamista sitä vasten Osuuskassasta ja kävin takuumiehiä kyselemässä illalla, mutta en saanut vielä kuin M. Rämön."

6.2. "Koko perhe Lahteen... rupesin heti touhuamaan taas takuumiehiä lainaani varten. Pauluksen Matti 'lensi lankaan'... joht. Laine ei ollut kotona... linja-autolla Hollolan Parinpeltoon, mutta Alhsen Jussi ei kuitenkaan uskaltanut laittaa puumerkkiään paperille." Takaisin Savutielle.

7.2. "Ellen lähti... Padasjoelle hakemaan vielä Knuutisen Jussin nimeä paperille, josta olin jo alustavasti puhunut.. Paluumatkalla hän poikkesi vielä LHP Oy:n konttorissa, jossa Laine vielä pisti siihen neljännen takaajanimen, joten nimiä tuli lista täyteen"

8.2. "[L. S. \[Lahden Seudun\] Osuuskassan](#) kokous ei ollutkaan tänään."

11.2. "Tänään saimme tietää, että laina-anomuksemme oli hylätty, sen vuoksi, että rahatilanne on muka huono ja takaajat epävarmoja, kun eivät ole paikkakunnan 'jermuja' (talonjusseja). Jätimme asian 'hautumaan' vielä seuraavaan kokoukseen."

27.2. "Aamulla junalla Lahteen (Ellen jäi kotiin lasten kanssa) [Salpausselän] kisoja katsomaan."

1.3. Töissä "näyttää olevan pelkkää 'kepintekoa'... illalla käväisin kanttori Niemellä hakemassa laina-anomukseni pois, sillä neljä takaajaa ei riittänyt... lisää nimiä."

6.3. "Käväisin Pekkalassa takausmiestä kysymässä (tuloksetta) iltap. Alan jo saada tarpeekseni tästä juoksemisesta."

8.3. "Illalla pyöräilin Immilässä Bruuno Mäkisellä... nyt osui oikeaan paikkaan, sillä nimi lähti helposti nyt. Jätin anomukseni vielä tänään sisälle."

10.3. "Illalla soitin 'pankinjoht.' Niemelle, sillä kokous oli eilen... sain kuulla, että rahaa myönnettiin, mutta vain 300.000:-... Takaisinmaksuaikaa on 3 v. ja korko 8%."

12.3. "Illalla olin luomassa lunta parakin (kaupan) katolta."

13.3. "Touhusin tänään muutaman tunnin parakilla.. huonossa kunnossa se parakki on sekä sisältä että ulkoa. Tuntuu melko uhkarohkealta aloittaa koko touhua."

15.3. "Eero veikka saapui... 'jelpaamaan' kaupan kaluston teossa... kauppa on tarkoitus avata jo huhtikuun alussa."

18.3. "Käväisin viemässä rakennuslupa-anomukseni... teetin rakennuspiirustuksen rakennusmest. Erkki Toivosella Lahdesta (6000:-, 196 €)."

20.3. "Parakilla... epäkiitollinen homma... laitettiin välikattoon pahveja."

24.3. "Illalla pyöräilin Vehkosillan puolella rakennuslaina-anomukseni takausmiestä hakemassa, mutta isäntä ei ollut kotona."

25.3. "Illalla parakilla. Tapetoin seiniä aina puoleen yöhön."

27.3. "Laitettiin loppu välikatosta valmiiksi, sekä tapetit illalla. Eero maalaili myös jo valmiita osia."

28.3. "Viimeistelyjä parakilla... eiköhän tästä selvittäne."

29.3. "Iltap... Lahteen... teimme alkuvaraston ostoksia Talous-Osakekaupassa Ellenin ja Savutien Einon kanssa... Ostin myös tänään käytetyn Dauden vaa'an... (30.000, 982 €). Illalla vielä olin parakilla viimeistelemässä."

30.3. "Omat touhut alkaa nyt olla kuumimmillaan, sillä tavaraa tuli tänäänkin kahdella autolla."

31.3. "...avauspäivä voidaan pitää huomenna. Sitä koskeva ilmoitus oli tämän päivän Etelä-Suomen Sanomissa. Aamupäivä klo 16.00 asti sahalla, ja tämän jälkeen lähdin käymään Lahdessa Lihaliike Heinosella... Illalla saimme apua tavaroiden paikalleen asettelussa, sillä Savutien Helli ja Puustiaisen rouva tulivat auttamaan... Porkan Pentti ja Kaija pistäytivät myös illalla alkua katsomassa. Aikaa kului puoleen yöhön ennenkuin kaikki oli jotenkuten kunnossa huomista varten."

Alkoivat kauppiaan kiireet. Päiväkirjan teko loppui. En tiedä kuinka pitkään isä jatkoi töitä sahalla.

Alla valokuvia vuosien varrelta

*Ellen (s. -28), Hellin (s. -20), Eino (Olavi?)
ja Liisa (s. -26). Kuva 194? Sisarusten koti.
Sillankorva 194?*

Hugo ja Pekka. Sillankorva 23.-26.3.1951

*Vas. Pertti ja Kari Termonen, Jorma Salmela,
Pekka ja Matti Termonen. Mommila n. v. 1957*

*Vas. Pekka Termonen, Kari Savutie, Olavi Savutie, Matti ja Hugo Termonen. Sillankorva n. v. 1957
Albert Röntynen oli taitava veneentekijä. Myös tämä vanarivene hänen tuotantoaan.*

Vas. takarivi Albert Röntynen, Ellen Termonen, Hellin Savutie, Elina Röntynen, Eino Savutie ja Hugo Termonen. Edessä Kari ja Olavi Savutie sekä Matti ja Pekka Termonen. Juhannus 1957? Sillankorvassa.

*Maito ja sekatavara kauppa.
Tästä se alkoi 1.4.1955.*

*Firman 'saari' Kukkasen
rannalla. Ellen, sylissä
Matti, Hugo ja Pekka.
Todennäk. v. 1955.*

*Kaupan eteläpääty. Yllä vas. Aili ja
Keijo Alhanen, Ellen Termonen ja
Hellin Savutie. Alla vas. Kari Savutie,
Olavi Savutie ja Pekka Termonen.*

*Matin ensi askelia. Rauta-
lampi, Sillankorva. v. 1954*

TÄMÄ EI OLE APRILLIJUTTU KAHVITARJOILU LIIKKEESSÄMME

TÄNÄÄN 1. 4. 65

Liikkeemme täyttää 10 vuotta, joten vietämme »poikasen» syntymäpäiväjuhlää samana päivänä. Kiitämme asiakkaitamme ja liike-tuttaviamme miellyttävästä yhteistyöstä sekä nauttimastamme luottamuksesta.

Erikoistarjouksena tällä viikolla:
hedelmäsäilykkeet – mehut

TERVETULOA MAISTAMAAN COSTARICA-KAHVIA!

ELLEN TERMONEN

Nastola, puh. 44 198

Kauppa 20 v. 1.4.1975

*Ensimmäinen auto oli [Commer Cob](#) (HHG-60)
Ennen autoa kotiinkuljetus suoritettiin
kolmipyöräisellä polkupyörällä.*

Pihassa [Nelon](#) auto

Hugo ja Ellen

Kauppaa parannettiin ja laajennettiin monta kertaa

Anne kissansa kanssa, 1960-luvun puoliväli

*Toinen auto (IAK-13) Salajärven rannassa
vas. Anne, Tuija Nurmi ja Ellen*

vas. Eino Savutie, Liisa Jokela, Hellin Savutie, Sauli Jokela ja Jokelain Ifa. N. v. 1960

Kotiinkuljetusta Niinirinteellä. Kolmas auto oli Ford Taunus (IY-338).

Lähteitä:

- [Elävä muisti](#)
- [Elävä arkisto](#)
- [Finna](#)
- [Vanhat painetut kartat](#)
- Elja ja Seija Seppälän valokuva-albumi
- Ellen ja Hugo Termosen valokuva-albumi